

עין משפט
גור מצוה

מא:

אִילִימָא ת"ק (סבר) ספיקא הוא ואתי קרא לַמַּעוּטִי ספיקא. ואי"ת מנא ליה דטעמא דת"ק משום ספיקא דילמא הוי (י)צוותים הפנימיות שנפגמו ושגגממו דהוי מוס לענין דאין שוחטין במקדש ולא הוי מוס לישחט במדינה ולעולם ככור ודאי יו"ל דמדקאמר

ר' ישמעאל צברייחא ככור הוא ומומו

עמו מכלל דלת"ק לא הוי ודאי ככור:

ואתי קרא לַמַּעוּטִי ספיקא. כי האי גוונא פריך צפ' בתרא

דיומא (דף עד.) גבי כוי וצכריתות

צפרק דס שחיטה (דף כא.) וצפ"ק

דחולין (דף כג:) גבי תחלת ההכוז כשהי

ושזזה ולא דמי לשאר דוכתי דממעטינן

ספק מקרא לקמן צפ' בתרא (דף נח:)

עשירי ודאי אמר רחמנא ולא עשירי

ספק וכן בהרת צסוף נזיר (דף סה:)

ספק בהרת קדמה ספק שער לנן קדס

ממעט ליה מלטהרו או לטמא' הואיל

ופתח הכמזב צטהרה תחלה יט

(י)פעמים שהיה כך וטומטום נמי הוה

שיך שפיר למעוטי שיש מהם זכר ויש

מהם נקבה ופטרו הכמזב כל זמן

שהוא ספק אצל כוי ותחלת ההכוז

ואנדרויגיוס כולן שוים דקמי שמיא

גליא כוי אם היה אם כהמה ואם תחלת

הכוז חסזב גדול או קטן ואם

אנדרויגיוס זכר או נקבה ואי"ת הא

רצ דס"ל דאנדרויגיוס ספיקא הוא

יטו דמפרש צסוף המפלת (גדה דף

מח.) דמטמא גלזין ובזאודס (ומדקאמר

צסוף הערל (ויצמות דף פג.) הלכה כר'

יוסי דלא כהריעו צו אם זכר או נקבה

וצריה צפני עצמו דקאמר רבי יוסי

צברייחא לאו דוקא ואפ"ה ממעט ליה

רצ לענין בילת מקדש מדכתיב מוכר ועד נקבה זכר ודאי נקבה ודאי

ולא טומטום ואנדרויגיוס והיכי אתי קרא למעוטי ספיקא ויש לומר

דהכא פריך שפיר דממעט ליה אנדרויגיוס מהזכר יתירא דכתיב גבי

עולה ואם צא למעוטי אפילו הוא זכר משום דמשונה משאר זכרים

אי"כ דמדמעטינן ליה מהזכר ש"מ זכר הוא ולא י"ו נקבה אלמא לא אחיא

כת"ק דאמר ספיקא הוא אצל כההיא דרב תרי מיעוטי כתיבי דהוה

מצי למיכתב מוכר ועד אדס או מנקבה עד אדס ואחא חד מינייהו

לטומטום וחד לאנדרויגיוס ואם אנדרויגיוס הוא זכר אחיא מוכר

י'למעוטי ואם הוא נקבה אחי עד נקבה למעוטי מטעם שהוא משונה

ולפי טעם זה אית ליה שפיר לרב י"ו הא דאמר רצ חסדא צסמוך

מחלוקת צאנדרויגיוס אצל צטומטום ספיקא הוה וקדוש הוא מספיקא

פירוש דלית לן לאוקומי מיעוטא י"ו לטומטום שהוא ודאי או זה או אלא

שהוא מכוסה והא דאוקי רצ מיעוטא לטומטום משום דאיכא ימורא

ועוד יש לפרש דלריבי הך תרי מיעוטי דרב דכיון שהוצרך לכמוז זכר

למעוטי אם הוא נקבה על כרחך לריך לכתוב שניהם כדי שלא תאמר זכר דוקא ולא נקבה או נקבה דוקא י' (אצל) ולא זכר ולא נפרש דהוה

מצי למכתב עד אדס ומי"מ סבר רצ דמוקמינן נמי מיעוטא לטומטום י"א ולא כרב חסדא דלקמן נמי אשכחן ר' יוחנן דלית ליה דרב חסדא

ותנינו למימר נמי משום טומטום לחודיה לריבי תרוייהו למעוטי ספיקא דידיה מדין זכר אם אח"כ נמאל זכר ומדין נקבה אם אח"כ נמאל נקבה

והי"ה אנדרויגיוס לפי שהוא משונה משאר זכר או י"א משאר נקבה ושקולים הן ולית ליה לרב דההיא דרב חסדא וכן אביי י"א צפ"ק דהגיגה

(דף ד.) ממעט טומטום משום דאיכא ימורא ויש לתמוה י"ז דקפריך לקמן אלא מעתה צערכין יערך ומיימי ראיה מצרייחא דממעט ליה

מעריך איש ואשה מהזכר אם נקבה ומשני סמי מכאן טומטום מאי קושיא התם איכא ימור דמשום אנדרויגיוס לא לריך אלא חד וי"ל דהתם

נמי לריבי תרוייהו לאנדרויגיוס דאי כתיב הזכר למעוטי הי"א לא גרע מנקבה ויהיה צערך נקבה ואי"ת והא דפריך מאם זכר אם נקבה להוילא

טומטום ואנדרויגיוס מאי קושיא י"א דילמא הא גבי שלמים איכא תרי מיעוטי אם זכר אם נקבה דאם הוא מיעוט כדקאמר צפרק המפלת

(גדה דף מח.) ואומר ר"י דגרס זכר או נקבה דכתיב צקרא צשלמי כאן דהכי דריש ליה צתורת כהנים אצל אם זכר אם נקבה דכתיב צשלמי

צקר דריש ליה התם צתורת כהנים ולעיל צפ"צ (דף טו:) וצתמורה צפרק אלו קדשים (דף יא:) לרצות ולד בעלי מומין י"א והשתא פריך שפיר

לרב חסדא דשהא קרא לא כתיב אלא חד מיעוטא והוי או למעט כמו או כצצ פרט לכלאים או עז פרט לגדמה: **ויקבועי** בודאיו

בינייה. פירוש כולהו נקבה טומטום ואנדרויגיוס ולרב חסדא נמי צצסמוך דאמר סמי מכאן טומטום נקט כולהו משום נקבה ואנדרויגיוס:

אי אמרת בשלמא מיפשט פשיטא אי"ה. פירוש דככור הוא ומומו עמו היינו דאיצטרריך קרא למעוטי ותימה מהאי טעמא גופיה לא ליבעי קרא

דכיון דצעל מוס הוא פסול י"א לגבי מוצה ופי' צקונטרס דהכי קאמר היינו דאיצטרריך קרא למעוטי דלע"ג דזכר הוא לא לקדיש שום

קדושה אם י"א קדשה לשם עולה ואפילו בגיזה ועבודה שרי ומוכר קמא לא נפקא לן ^ולמעוטי מקדושה דהא גבי ככור כתיב חד זכר ולא

ממעטי ליה רבי ישמעאל מגיזה דלא שרי ליה י"א משום מוס אלא לישחט עכ"ל וקשה לפירשו מוס מעיקרא לא אסיר בגיזה ועבודה אלא

מדרצנן כדמוכח ליה לעיל צפ"צ (דף יד.) דאמר קדושת^ו (מוצח) דמיחלפא צקדושת הגוף גזרו צה רצנן ויש פי' אחרים מרש"י שכתב

צהם (דף קח.) ואומר ר"י דגרס זכר או נקבה דכתיב צקרא צשלמי כאן דהכי דריש ליה צתורת כהנים אצל אם זכר אם נקבה דכתיב צשלמי

צצר הוה מומא לאפוקי מדרשא דאביי ורבא דלעיל י"א ומירן דאיצטרריך למעוטי לאשמועינן דגרע מצעל מוס דצעל מוס נתפס י"א צתמורה

ואי"ת אי"כ מאי קפריך אילימא לת"ק ספיקא י"א ואחי קרא למעוטי ספיקא שפיר איצטרריך למעוטי דאין נתפס צתמורה דס"ד דנתפס אפילו

הוי נקבה י"א לאשם דתרעה לרצנן דר"ש צתמורה צפרק אלו קדשים (דף יט:) וכיון שיש צה קדושת הגוף משמע דמיתפס צתמורה וגם

עושה תמורה ^וקדושה ראויה כמו תמורת הפסח דראי שאינה קריצה ואפ"ה נתפס צתמורה לקדושה דחזיה ורועה וגבי אנדרויגיוס דממעט

ליה קרא הכא אפילו הוי ספיקא לפי שאינו לא זכר גמור ולא נקבה גמורה וי"ל דהכי פריך י"א מדאיצטרריך קרא זכר למעטיה מהקרבנ

עולה כיון דספק נקבה הוא דאי למעטו מדין תמורה אפילו הוי נקבה לא הו"ל למיכתב ימורא י"א צוכר דמשמע דממעט ליה מטעם דאינו

זכר גמור ואם תאמר היכי דייק י"א דמיפשט פשיטא ליה לרבי ישמעאל דילמא אחיא כתנאי אחריני דצברי זכר הוא כגון רבי יוסי דפרק

על אלו מומין פרק ששי בכורות

או **דילמא** ספוקי **מספקא** ליה. אם זכר הוא אם נקבה הוא. והאי דקאמר מומו עמו אם תימאל לומר קאמר אם תימאל לומר ו ספק ככור הרי מומו עמו: **למילקא** עליה כו'. אי אמרת ככור הוא לקי דככור צעל מוס נמי אסור בגיזה ועבודה ואם ספק הוא מספיקא לא

מלקינן ליה: **אי נמי למיציבה לכהן**.

אם ככור הוא נותנו לכהן ואוכלו

צמוס זה ואם ספק הוא אוכלו ישראל

צמוס זה כדין ספק ככור הנאכל

צמומו לצעלים דהמוציא מחצירו עליו

הרואה: (ה) **דילמא אם סימאל לומר**

קאמר. כלומר אם ככור הוא הרי

מומו עמו: הי"ג צתורת כהנים^ו **זכר**

ולא נקבה. זכר כתיב גבי עולת צקר

זכר תמים יקריבנו ומשמע ולא נקבה:

כשהוא אומר זכר למטה. בעולת צאאן:

שאין ס"ל דלא לריך לגופיה למעוטי

נקבה דהא אימעטיא לה: **לפזיח**

טומטום ואנדרויגוס. הוא דלמא:

מני. האי דאימעטי טומטום ואנדרויגוס

מוכר צתרא: **אילימא ס"ק**. דמתניתין

הא טומטום ואנדרויגוס ספק הוא:

ואיציטריא קרא **למעוטי** ספיקא.

צתמיה. הא ליכא ספקא קמי שמיא אלא

ודאי משום דצריה צפני עצמו הוא

^ולקמעטי ליה ודלא כת"ק: **אלא רצנן**

צתרא. דמתניתין דפשיטא להו דצריה

הוא י"א וקאמרי אינו ככור אלא נגזו

ונעצד: תיפוק ליה טומטום ואנדרויגוס

ונקבה מחד זכר דהא גבי ככור לא

כתיב אלא חד זכר וקממעט י"א מיניה

כולהו טומטום ואנדרויגוס מחד זכר:

אלא פשיטא דרד' ישמעאל מוקמינן לה

ובדצעי' לפזיח דהא כהך רצנן לא

מצינן לאוקמא^ו ופשיטא ליה דזכר הוא י': **היינו דאיצטרריך למעוטי**.

דלע"ג דזכר הוא לא קדוש שום קדושה אם אקדשה לשום עולה ואפילו

בגיזה ועבודה שרי ומוכר קמא לא נפקא לן^ו למעוטי מקדושה דהא

גבי ככור כתיב חד זכר ולא ממעטי ליה ר' ישמעאל מגיזה דלא שרי

י"א משום מוס אלא לישחט: **אלא אי ספוקי מספקא ליה**. אם זכר אם

נקבה תו לא מיתוקמא הן אליידיה (דר"ן) דקרא למעוטי י' ספק דלא אחי

וכמאן מוקמת ליה: **לעולם רצנן צתרא**. ודקאמרת תיפוק לי מחד קרא

דהא גבי ככור מחד קרא נפקא להו לא היא דגבי ככור תרי י"א כתיבי:

הוכר. הזכר כדדסי^ו: **סוכרים**. אשר יהיה לך הזכרים לה"ו: **מחלוקת**.

דקאמרי רצנן צתרא צריה הוא צאנדרויגיוס: **אצל טומטום דברי**

הגל ספק. ואסור בגיזה ואינו נשחט לא במקדש ולא במדינה: **אלא**

מעסא. דספק הוא צערכין יערך י"א צאדס או צערך איש או צערך אשה:

אלמא

נקבה

זכר לפי שהוא זכר משונה ועד נקבה

דהוה

למעוטי ספיקא. והא קמי

שמיא ליכא ספיקא: אלא

לא לרבנן בתראי איצטרריך

קרא דלדידהו לא הוי ספיקא

אלא חולין גמורין דהא

אמרינן ויחייא אינו ככור

ונגזו ונעבד: אי לרבנן מיט

איצטרך זכר אחרינא תיפוק

ליה מחד זכר וקא מיעעטי

כולהו מיניה בין נקבה ובין

טומטום ואנדרויגיוס: אלא

פשיטא לרי' ישמעאל

איצטרך אידך זכר דלדידיה

קדוש בככור והיינו

דאיצטרריך למעוטי דלע"ג

קדיש בככור לא קדיש

לענין קדשים: (אלא) לעולם

רבנן בתראי ואי אמרת

לידידהו כיון דלא קדיש

בככור תיפוק להו מחד זכר

אין הכי נמי אלא גבי ככור

הא כתיב תרי קראי הזכר

והזכרים הכא נמי כתיב תרי

זכר: מחלוקת באנדרויגיוס.

דלרבנן בתראי הוי בריה

ולת"ק ורבי ישמעאל הוי

ספק ככור: אבל טומטום.

אפילו לרבנן בתראי הוי

ספיקא דשמא יקיע וימצא

זכר וקדוש מספיקא:

מסורת הש"ס

(א) נויקרא פרשתא ג,

(ב) נויקרא א,

(ג) נויקרא ח"כ פשיטא

(ד) לן אלא צ"ק,

(ה) גי הליקן ספקא לא אחי,

(ו) (נשמות

(ז.)

(ח) מחוטס ל"ק, ט) וי"ל

דכל ספיקא דלילא להחכר

כמו צהרת ומעשר דפעמים

שהוא כך ולפעמים שהוא

צענין אחר שיך למעוטי

מקרא שפיר מטעם שס

ספק וטומטום נמי כי ל"ק

וע' מוס' חולץ כב: ד"ה

איצטרך, י' גי"א וקאמר,

(ס) נקדוש דחזיה כמו תמורת

הפסח שאזי דלוי ליקרב

ואפ"ה צ"ק,